

BODO NEPREMIŠLJENI EKONOMSKO-POLITIČNI UKREPI SPET PREPREČILI OŽIVLJANJE?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

9

Trošenje prebivalstva se je julija znižalo, padla je tudi bolj dolgoročna dinamika, a prihodki v trgovini na drobno in storitvah kažejo, da se je dinamika trošenja začela obračati navzgor. Struktura trošenja se je spremenila; izvozna dinamika ostaja enaka dinamiki v evro območju, rast investicij je dosegla rast v evro območju, dinamika trošenja prebivalstva pa je zmanjšala zaostajanje. Pri trošenju prebivalstva se je začelo krepiti trošenje za trajne dobrine; dinamika trošenja za netrajne dobrine, ki je strmoglavila po uvedbi ZUJF-a, pa še močno zaostaja. Pri investicijah je sprememba relativne dinamike posledica krepitve investicij v opremo, stroje in transportne naprave.

Poleti sta se medletni dinamiki rasti izvoza in uvoza Slovenije poslabšali, trgovinska bilanca se je iz pozitivne spremenila v negativno; poganjanje gospodarstva s tujim povpraševanjem je zato oslabilo. Zaupanje v predelovalnih dejavnostih je bilo v septembru enako kot mesec prej, večje kot septembra lani in enako dolgoletnemu povprečju. V storitvenih dejavnostih je slabše; optimizem je po poletnem porastu splahnel in ostaja daleč pod dolgoletnim povprečjem. Tudi optimizem v gradbeništvu in trgovini na drobno je splahnel; preostala gradbena podjetja naj bi trla prevelika konkurenca, trgovino na drobno pa premajhno povpraševanje in konkurenca. Gospodarska klima v EU28 se je v primerjavi s septembrom lani popravila, izboljšal se je tudi splošni poslovni optimizem.

Industrijska produkcija je avgusta močno upadla tako v primerjavi z mesecem prej kot tudi v primerjavi z avgustom lani. V EU28 je industrijska produkcija glede na julij porasla, glede na avgust lani pa upadla. Med članicami, za katere so podatki, je industrijska produkcija v avgustu glede na julij zrasla v trinajstih, padla pa v desetih državah. Vrednost gradbenih del, opravljenih v avgustu, je bila nižja od julijske in nižja od lanskoletne v avgustu, a impulzni trend kaže navzgor. Tudi v turizmu so se gibanja okrepila, tokrat ne le po zaslugi tujih ampak tudi domačih gostov. V prometnih panogah je poletje prineslo izboljšanje; močno so se povečali potniški promet na Brniku, blagovni v Kopru in javni cestni potniški promet. Na trgu dela se je stanje rahlo izboljšalo; število iskalcev dela se je nekoliko zmanjšalo. Odliv iz statusa brezposelnosti med zaposlene in samozaposlene je bil nekoliko večji od priliva v status brezposelnosti, ki ga determinirajo predvsem prenehanja zaposlitev za določen čas. Stopnja brezposelnosti na območju evra je ostala nespremenjena in višja kot v celotni EU;

Avstrija z manj kot 5 odstotno brezposelnostjo ostaja najuspešnejša; na drugi strani pa je Grčija s skoraj 28 odstotno brezposelnostjo prehitela Španijo.

Cene so se septembra povečale, bolj dolgoročna rast pa se je ponovno znižala. Dinamika cen blaga je bila drugačna kot dinamika cen storitev; prve so se povečale, druge še bolj zmanjšale. Proizvajalčeve cene industrijskih izdelkov se zmanjšujejo na vseh trgih, svetovne cene surovin še naprej drsijo navzdol. Cenovna pričakovanja ne kažejo na večje spremembe dinamike v bližnji bodočnosti.

10

Avgusta so se povprečne plače zmanjšale v večini dejavnosti gospodarstva, zmanjšujejo se tudi bolj dolgoročno. Celotni prejemki zaposlenih v gospodarstvu so se od začetka krize zmanjšali bolj kot v evro območju predvsem na račun zmanjšanja zaposlenosti, v javnem sektorju pa na račun zmanjšanja plač. Relativno »breme« (glede na evro območje) zaposlenih države je za približno 3.5 odstotne točke prejemkov manjše od bremena zaposlenih v gospodarstvu; za toliko se torej morajo še zmanjšati celotni prejemki zaposlenih v javnem sektorju, da bi bilo »breme« krize enakomerno porazdeljeno.

Davčni donosi se navkljub nihajem počasi izboljšujejo. Javnofinančni prihodki so septembra porasli; domači davki na blago in storitve so že nad ustrezno ravno v lanskem septembru; levji delež so prispevale trošarine. Davčni donos se povečuje z tudi z zmanjševanjem davčnega izogibanja, zato zdajšnje medijsko učinkovite poteze DURS-a kažejo na še eno možnost povečanja javnofinančnih prihodkov. Ta je bila doslej zanemarjena, saj se je nadzorna aktivnost DURS-a po vstopu v EU kljub takratnim opozorilom drastično zmanjšala; po letu 2009 se je sicer spet povečala, a še zaostaja za dosežki pred letom 2005.

Kreditni so avgusta ostali nespremenjeni, medletno pa so se zmanjšali; kaže, da so se stopnje padanja kreditov začele zmanjševati. Kakšen bo učinek ad hoc likvidacije dveh bank na ponovno pospešitev krčenja kreditov, bodo pokazali podatki v naslednjih mesecih, posledice najnovejših (retroaktivnih) zakonskih sprememb statusa hibridnih instrumentov pa podatki naslednjih nekaj let.

Plačilnobilančni presežek je bil tudi avgusta velik; ob nadaljevanju bi mogel preseči 7 odstotkov BDP; če zanemarimo veliko statistično napako, je k temu največ prispeval velik presežek na računu storitev, predvsem turizem. Odliv kapitala se je močno povečal, k temu je veliko prispeval beg kapitala iz neposrednih naložb in še več vračanje kreditov; kapital pa je prinašalo zadolževanje z vrednostnimi papirji. Po Biltenu BS sta se bruto in neto dolg julija nekoliko povečala, a je bil neto dolg julija za dobro milijardo manjši kot konec lanskega leta.

WILL IMPRUDENT ECONOMIC POLICY AGAIN PREVENT RECOVERY?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Households spending in July decreased, long-term dynamics fell. However, sales in the retail trade and services suggest that the pace of consumer spending turned up. The structure of final demand altered; export dynamics remained similar to the dynamics in the euro area, growth of investment reached growth in the euro area, the dynamics of households spending reduced a lag behind households spending in the euro area. In spending of households spending on durable goods revived; dynamics of spending on non-durable goods, which had crashed after the introduction of ZUJF, still lags far behind the dynamics in the euro zone: improvements in investment are due to increased relative dynamics of investment in equipment and machinery.

11

In summer, the yearly growth dynamics of imports and exports worsened; the balance of trade changed from positive to negative; propelling the economy by foreign demand weakened. Confidence in the manufacturing sector in September was the same as in the previous month; the value of its indicator was higher than in September 2012 and equal to the long-term average. The state in the service sector is worse; after growth in the summer optimism slackened and remained far below its long-term average. Optimism in the construction and retail trade sectors decreased as well, the remaining construction companies complain over too much competition, retailers over lack of demand and competition. The economic climate in EU28, compared with September last year, recovered and overall business optimism increased.

Industrial production fell sharply in August compared to the previous month and to August last year. In EU28, industrial production rose compared to July, but declined compared to August last year. Among the member states for which data are available, industrial production rose in thirteen and fell in ten. The value of construction works in August was lower than in July and lower than last year, impulse trend is but upwards. Tourism strengthened, this time not only foreign but also domestic visitors exceeded the previous year numbers. The transportation branches improved in the summer due to strong increase of passenger traffic at Ljubljana airport, increased activity in Koper harbor and public road transportation. The labor market situation improved slightly; the number of job seekers declined. Outflow from unemployment status due to new employment and self-employment was higher than inflow of newly unemployed which were generated by loss of temporary employment. The unemployment rate in the euro area remained unaltered and higher than in the whole EU,

Austria with less than 5 per cent unemployment rate remains the most successful, on the other hand, Greece with nearly 28 percent unemployment rate overtook Spain.

12

Prices in September rose little, long-term growth decreased again. The dynamics of prices of goods differed from the dynamics of prices of services; the former increased, the latter decreased. Producer prices of industrial products fell or stagnated in all markets; price expectations do not indicate significant changes in the near future. Raw material prices continue to slide downward. In August, average wages fell in most sectors and were decreasing also in the longer term. Since the beginning of the crisis total labor earnings in the Slovenian economy decreased more than in the euro area mainly due to the decrease in employment in private sector and decrease of salaries in the public sector. Relative "burden" (relative to the euro area) of the employees in the public sector lags approximately 3.5 percentage points behind the "burden" of the private sector.

Tax revenues are gradually improving. They increased in September, and they were already above the corresponding level of last year. The lion's share of the increase can be contributed to excise tax. Tax revenues increase also by suppression of tax avoidance; current media - efficient activity of DURS points to additional tax revenue sources, This has so far been neglected; the control activity of Tax Administration was after joining the EU drastically reduced. By 2009, it increased again, but still lags behind the achievements before 2005.

Loans in August remained unaltered. There are some signs that the rate of decline of loans would begin declining. What will be the impact of an ad hoc liquidation of two banks on re-acceleration of credit contraction will be seen in the coming months, the consequences of the latest (retroactive) legislative changes of the status of hybrid capital instruments, will be seen in next few years.

Surplus in the balance of payment remained large in August; by the continuation it could exceed 7 percent of GDP (leaving aside large statistical error). The surplus was mainly due to a large current account surplus in services, especially tourism. Capital outflows rose sharply due to outflow of direct investment and repayments of loans; inflows were created by debt securities. According to Bulletin of Bank of Slovenia gross and net debt increased slightly in July, net debt in July was nevertheless a billion lower than at the end of last year.

AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

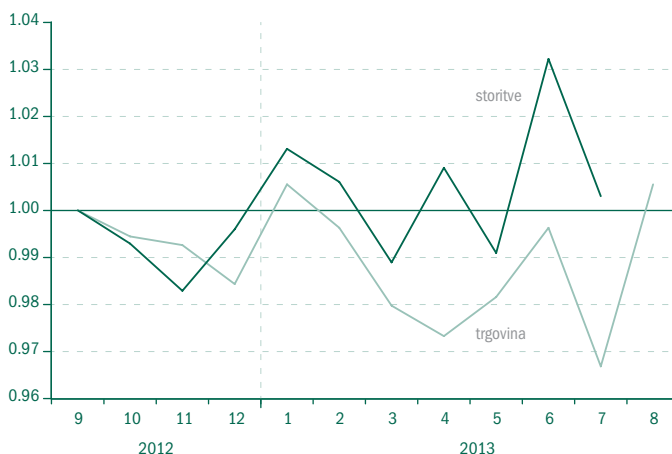
1. Investicije v stroje in opremo na enaki (pokrizni) ravni kot v evro območju

Podatki, ki omogočajo oceno končnega trošenja za julij, niso popolni. Zaradi povečanja davčne stopnje zamujajo podatki o davku na dodano vrednost, ti pa so eden od ključnih virov za oceno tekočega domačega trošenja. Od komponent končnega domačega trošenja sta za julij tako dostopna samo podatka o trošenju prebivalstva in države.

Trošenje prebivalstva se je julija precej znižalo, padla je tudi bolj dolgoročna dinamika. Ker je bila junija trendna dinamika približno 0, je verjetno julijski padec enkratne narave.

13

Prihodek v trgovini na drobno in storitvah

Vir: SURS; lastni izračuni

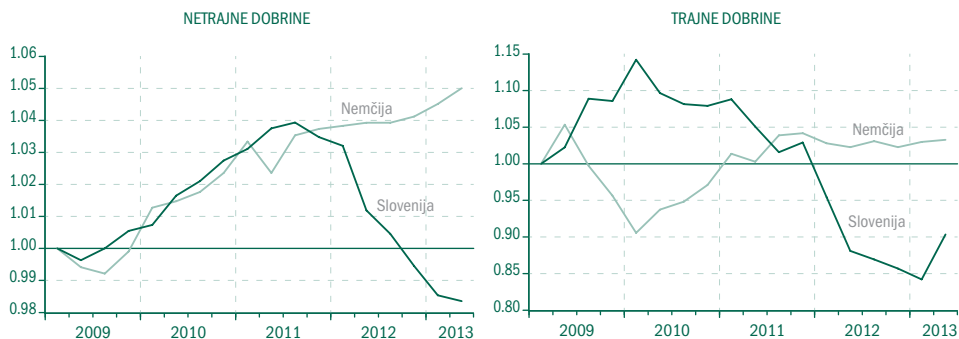
Opomba: Nominalne vrednosti; desezonirane; normirane na 2012/1=1

Da gre verjetno za odklon enkratne narave kažeta tudi trajektoriji indeksa prihodka v trgovini na drobno in sektorjih storitev v zadnjem letu. Pri obeh se je julija vrednost zmanjšala, vendar so se v trgovini, kjer so podatki že za avgust, vrednosti ponovno popravile. Tako vrednosti za trgovino na drobno kot za storitve kažejo, da se je, po opaznem padcu v prvem četrtletju lani, začela po prvem četrtletju letos dinamika trošenja obračati navzgor.

Trošenje države je julija precej poraslo, pozitivna je postala tudi bolj dolgoročna dinamika. Vendar je zaradi velikih nihanj trošenja države za blago in storitve nemogoče soditi o spreminjanju trendne dinamike – še junija je bila ta opazno negativna.

Nihanje izvoznega povpraševanja se nadaljuje. Medtem ko je izvoz julija močno porasel in sta poskočila tudi oba indikatorja bolj dolgoročne rasti, se je avgusta izvoz zmanjšal na najnižjo letošnjo raven in prešel v trendno stagniranje. Že peti mesec pa se nadaljuje opazno močnejša dinamika izvoznega povpraševanja EU, relativno glede na območje izven EU.

Trošenje prebivalstva

Vir: Eurostat; lastni izračuni

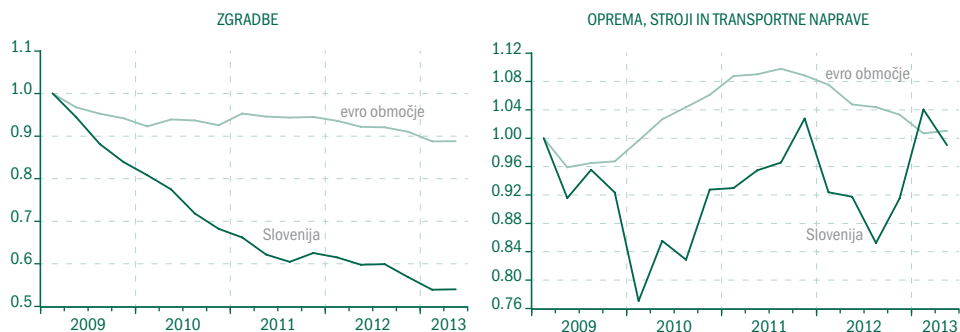
Opomba: Trošenje prebivalstva za trajne dobrine; trošnje prebivalstva za netrajne dobrine in storitve; Nemčija in Slovenija; desezonirane vrednosti, normirane na 2009/I=1

V prejšnji številki GG je ilustriran obrat v dinamiki osnovnih komponent končnega trošenja na začetku leta 2013. Dinamika strukture trošenja se je opazno popravila. Medtem ko je pri izvozu dinamika v Sloveniji že sicer nekaj časa enaka kot v evro območju, je pri investicijah rast v Sloveniji v 2013/II dosegla rast v evro območju, pri trošenju prebivalstva pa je dinamika v Sloveniji opazno zmanjšala zaostajanje za dinamiko v evro območju, čeprav so razlike v ravni analiziranih komponent končnega trošenja (glede na evro območje) še vedno velike. Tudi struktura kriznih sprememb posameznih komponent trošenja še naprej opazno odstopa od ustreznih sprememb v evro območju – v pokriznem obdobju je torej prišlo do velike spremembe strukture posameznih komponent končnega trošenja, relativno glede na evro območje.

Pri trošenju prebivalstva se je v letošnjem letu začelo relativno krepiti predvsem trošenje za trajne dobrine; samo v zadnjem četrtletju 2013/II se je zmanjšalo pokrizno zaostajanje za Nemčijo (ustrezni podatki za povprečje evro območja niso na razpolago) za 5 odstotnih točk (za slabo tretjino). Tako je kumulativno pokrizno zaostajanje trošenja za trajne dobrine v Sloveniji glede na Nemčijo zmanjšano na 12% ravni trošenja ob začetku krize. Pri trošenju netrajnih dobrin in storitev je bila dinamika trošenja v Sloveniji do uvedbe ZUJF-a praktično identična kot v Nemčiji. Po uvedbi ZUJF-a pa je strmoglavila (glede na ustrezno trošenje v Nemčiji), tako da je sredi letošnjega leta kumulativni pokrizni zaostanek trošenja netrajnih dobrin in storitev v Sloveniji glede na Nemčijo dosegel 6.5%.

Pri investicijah je sprememba relativne dinamike glede na evro območje posledica izključno relativno hitre (v Sloveniji glede evro območje) krepitve investicij v opremo, stroje in transportne naprave. Investicije v opremo in stroje so po tretjem četrtletju lani v Sloveniji ponovno močno pospešile glede na evro območje. V drugem četrtletju letos so investicije v opremo in stroje v Sloveniji zaprle pokrizno vrzel z evro območjem, torej so se ustrezne investicije v Sloveniji spremenile od 2009 dalje kumulativno natanko toliko kot v evro območju; tako v Sloveniji kot v evro območju so bile investicije v opremo in stroje v 2013/II dejansko na isti ravni, kot so bile na začetku krize.

Investicije v zgradbe, stroje, opremo in transportne naprave

Vir: Eurostat; lastni izračun

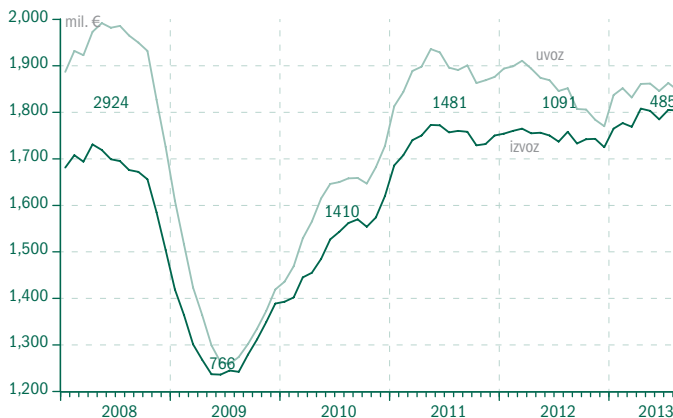
Opomba: Investicije v gradbeništvo; investicije v opremo, stroje in transportne naprave; evro območje in Slovenija; desezonirane vrednosti, normirane na 2009/I=1

Dinamika pričakovanega trošenja v naslednjih nekaj mesecih je podobna dejanski dinamiki v prvih dveh, še zlasti v zadnjem letošnjem četrtletju. Pričakovano trošenje blaga v trgovini na drobno se še naprej zadržuje na dolgoročnem povprečju, pričakovano izvozno povpraševanje pa ga je ponovno doseglo, medtem ko je še naprej najbolj dinamično povpraševanje po gradbenih storitvah, saj že presega dolgoročno povprečje in še naprej raste. Le pričakovano trošenje storitev stagnira na ravni, ki je opazno nižja od dolgoletnega povprečja, saj delež anketiranih, ki pričakuje padec povpraševanja, presega delež anketirancev, ki pričakujejo rast za skoraj 10% vseh anketiranih.

2. Usihanje zunanjetrgovinske menjave v avgustu

Poleti sta se medletni dinamiki rasti izvoza in uvoza Slovenije poslabšali. V mesecih junij-avgust se je zunanjetrgovinska bilanca iz pozitivne 100 milijonov € spremenila v negativno -350 milijonov €, kar pomeni poslabšanje za 450 milijonov €. Izvoz in zunanja menjava nasploh očitno v tem obdobju nista tista, ki bi pomagala nadoknaditi izpad domačega končnega povpraševanja v prizadevanjih za rast BDP.

Trgovinska menjava (milijoni evrov)

Vir: SURS, lastni izračuni

Po začasnih podatkih SURS je avgusta skupni izvoz znašal sezonsko nižjih 1508 milijonov € (kar je 3.2% manj kot v enakem mesecu 2012), skupni uvoz 1568 milijonov € (kar 8.1% manj kot leto prej), tako da je bila zunanjetrgovinski primanjkljaj 60 milijonov €, pokritost uvoza z izvozom pa 96.2%. V okviru izvoza je odprema blaga v EU znašala 1131 milijonov € (0.5% manj kot avgusta lani), izvoz z nečlanice EU pa 377 milijonov € (10.6% manj kot pred letom). Prejem blaga iz EU je znašal 1205 milijonov € (11.7% manj kot avgusta 2012), uvoz iz nečlanice EU pa 363 milijonov € (6.2% več kot v enakem mesecu 2012). Rezultat je primanjkljaj v menjavi z EU v višini 74 milijonov €, in presežek v menjavi z nečlanicami EU v višini 14 milijonov €.

V prvih osmih mesecih 2013 je znašal skupni izvoz 14238 milijonov € (2% več kot v enakem razdobju 2012), skupni uvoz 14588 milijonov € (1% manj kot v osmih mesecih lani), kar pomeni primanjkljaj 350 milijonov € oziroma 97.6% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi s članicami EU je bila odprema blaga 10671 milijonov € (1.3% več kot lani), prejem blaga 11561 milijonov € (2.2% manj kot lani), kar pomeni primanjkljaj 890 milijonov €. V menjavi z nečlanicami je bil v osmih mesecih izvoz 3567 milijonov € (3.9% več kot v enakem razdobju 2012), uvoz 3028 milijonov € (3.9% več kot pred letom), kar pomeni presežek 539 milijonov €.

3. Gospodarska klima ustaljena

Gospodarska klima se je v septembru ustalila. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je njen kazalnik v septembru 2013 ostal na enaki

ravni kot v avgustu, od septembra lani je višji za 9 odstotnih točk, hkrati pa je njegova vrednost za 10 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja.

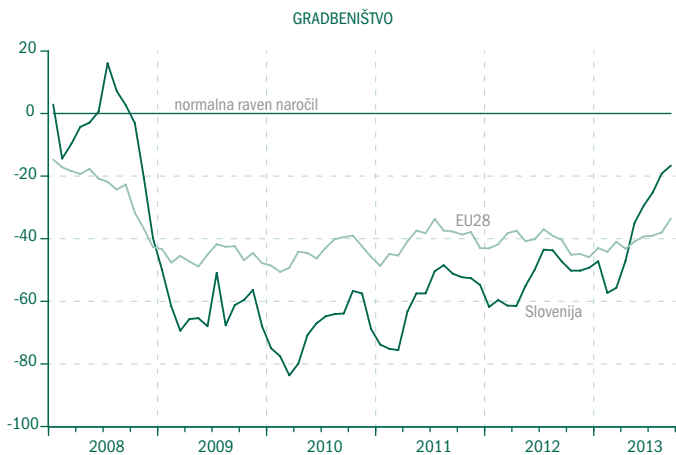
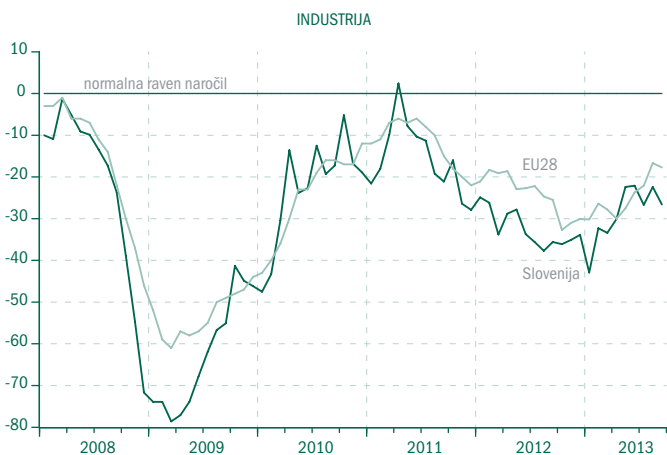
Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v septembru enaka kot predhodni mesec, glede na september lani je bila njegova vrednost višja za 12 odstotnih točk, hkrati pa se je izenačila z dolgoletnim povprečjem. V primerjavi s predhodnim mesecem so se v septembru vrednosti kazalnikov stanj večinoma znižale, zvišala se je le vrednost kazalnika zagotovljena proizvodnja, vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece pa so se večinoma zvišale, le vrednost kazalnika pričakovana proizvodnja je ostala nespremenjena.

17

Po poletnem porastu optimizma v storitvenih dejavnostih se je vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v septembru znižala za 5 odstotnih točk, hkrati je njegova vrednost za 29 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi s septembrom lanskega leta je bila njegova vrednost višja za 3 odstotne točke. Pri tem so se vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj za naslednje tri mesece v primerjavi z avgustom večinoma znižale, zvišala se je le vrednost kazalnika pričakovane prodajne cene.

Zaupanje v gradbeništvu se je po avgustovski okrepitvi ponovno znižalo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v septembru v primerjavi s predhodnim mesecem nižja za odstotno točko, v primerjavi z lanskim septembrom je bila višja za 25 odstotnih točk, hkrati pa je bila tudi za 2 odstotni točki višja od dolgoletnega povprečja. Pričakovanja za naslednje tri mesece so se v primerjavi z avgustom večinoma znižala, zvišala se je le vrednost kazalnika pričakovana skupna naročila. Septembra je bil glavni omejitveni dejavnik v gradbeništvu velika konkurenca v panogi, s čimer se je spopadalo 43% gradbenih podjetij.

Naročila v industriji in gradbeništvu

Vir: Eurostat

18

Ankete SURS-a kažejo, da se je vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v septembru 2013 glede na predhodni mesec znižala za 2 odstotni točki, glede na september lani pa je bil kazalnik nižji za 4 odstotne točke. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje 3 mesece so se septembra v primerjavi mesecem avgustom večinoma zvišale, razen kazalnikov pričakovana skupna nabava in pričakovano zaposlovanje. V septembru je bil delež tistih podjetij v sektorju, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, 61%; 49% podjetij pa je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi.

Gospodarska klima se je v primerjavi s septembrom lani v celotni EU27 popravila. Po podatkih Eurostata so se v septembru 2013 naročila v trgovini na drobno glede na mesec

poprej zvišala za 2,5 odstotne točke, glede na september lani pa so višja za slabih 16 odstotnih točk. Glede na september lani so se v letošnjem septembru za 6,9 odstotne točke zvišala naročila v gradbeništvu, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se izboljšala za 7,8 odstotne točke. Tudi splošni poslovni optimizem se je v septembru 2013 v celotni evropski sedemindvajseterici zvišal in sicer za 1,5 odstotne točke, v primerjavi z lanskim septembrom pa je višji za 8,8 odstotne točke.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

19

4. Industrijska produkcija nižja

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi znižala. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v mesecu avgustu za skoraj 18 odstotkov nižja kot mesec prej, prav tako pa tudi nižja kot v avgustu lanskega leta in sicer za dobrih pet odstotkov. Impulzni trend pa kaže, da se je v avgustu industrijska produkcija zniževala po stopnji 0,05%. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v avgustu 2013 za 0,4% nižje kot v mesecu prej, v primerjavi z lanskim avgustom pa nižje za dobrih 5 odstotkov.

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v letošnjem avgustu v primerjavi z avgustom 2012 zmanjšala za 1,3%. Impulzni trend pa kaže, da se je v avgustu dejavnost rudarstva zviševala po stopnji 0,9%.

Produkcija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v avgustu glede na avgust 2012 zmanjšala za dobrih 6%, impulzni trend pa kaže, da se je v avgustu dejavnost predelovalne industrije zniževala po stopnji -0,39%.

Podatki Eurostata kažejo, da je v avgustu glede na julij industrijska produkcija porasla za 0,5% v EU28, na območju evra (EA17) pa za 1%. Glede na avgust lani pa je v letošnjem avgustu industrijska produkcija v EU28 upadla za 1,6%, na območju evra pa za 2,1%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v avgustu glede na mesec poprej zrasla v trinajstih, padla pa v desetih državah in sicer največ v Estoniji (-3,5%), največjo rast industrijske produkcije pa so v omenjenem obdobju zabeležili na Portugalskem (8,2%).

5. Upad gradbeništva in porast turističnega povpraševanja

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del, opravljenih avgusta, za slabe 3 odstotke nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v juliju. Vrednost opravljenih gradbenih del se je v letošnjem avgustu v primerjavi z avgustom lani zmanjšala za skoraj 5%, medtem pa impulzni trend opravljenih gradbenih ur kaže navzgor in sicer rast po 0,29% mesečno.

Število turističnih prenočitev se je v splošnem povečalo. Julija letos jih je bilo za 3,4% več kot v enakem mesecu leta 2012, hkrati pa se je skupno število prenočitev v sedmem mesecu letos zviševalo (impulzni trend) po mesečni stopnji 1,4%. Pri tem je prišlo do porasta tujega turističnega povpraševanja, saj je v juliju število turističnih prenočitev tujih gostov poraslo za 4,84% glede na julij 2012. Impulzni trend prenočitev tujih gostov v juliju kaže rast po stopnji 2,35% mesečno. Hkrati se je v letošnjem juliju število prenočitev domačih gostov nekoliko povečalo in sicer za slab odstotek glede na enak mesec v lanskem letu.

20

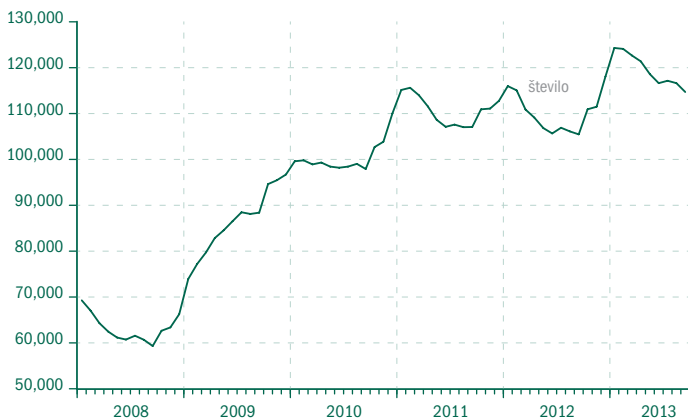
Podatki SURS-a o transportu za avgust kažejo, da se je potniški promet na brniškem letališču v letošnjem avgustu glede na avgust 2012 povečal za dobrih 13%. Blagovni promet v avgustu 2013 je bil v pristanišču Koper pa za 9,3% večji kot v lanskem avgustu, v mestnem javnem linijskem prevozu pa je bilo avgusta 2013 za 6,7% več prepeljanih potnikov kot v avgustu lani.

6. Več zaposlitev in manj brezposelnih

Na trgu dela se stanje rahlo izboljšuje. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v mesecu avgustu 2013 zmanjšalo na 909844 oziroma za 1658 oseb glede na mesec prej, glede na lanski avgust pa se je število zmanjšalo za slabih 5 tisoč oseb oziroma 0,5%. V mesecu avgustu je bilo v Sloveniji 793244 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na julij se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 1115 oseb oziroma 0,1%, glede na avgust lanskega leta pa se je to število zmanjšalo za dobrih 15 tisoč oseb oziroma 1,9%. Med zaposlenimi osebami jih je bilo v avgustu še vedno 92,6% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od avgusta lani zmanjšalo za dobra dva odstotka. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na avgust 2012 zmanjšalo za 5,7%. Med samozaposlenimi pa je bilo 58,2% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v samem mesecu avgustu povečalo za 55, od avgusta lani pa se je to število povečalo za 1291 oseb oziroma 2,4%.

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji v septembru registriranih 114669 brezposelnih oseb, kar je za 1931 oseb oziroma 1,7% manj kot v avgustu ter še vedno za 8,8% več kot septembra lanskega leta. V letošnjem septembru se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 7896 brezposelnih, kar je slabo četrtno več kot v avgustu in 9,4% manj kot septembra lani. Med novo prijavljenimi je bilo 1504 iskalcev prve zaposlitve, 1434 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 3916 brezposelnih zaradi izteka zaposlitev za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je septembra znašal 9827 brezposelnih oseb, med katerimi se jih je zaposlilo oziroma samozaposlilo 6419, kar je dobro polovico več kot avgusta, v primerjavi s septembrom 2012 pa je bilo zaposlitev več za 16,2%.

Iskalci dela

Vir: ZRSZ

21

Po podatkih Eurostata je bila avgusta 2013 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA17) 12%, kar je enako glede na mesec poprej ter 0,5 odstotne točke več kot v avgustu 2012. V celotni evropski osemindvajseterici (EU28) je bila stopnja brezposelnosti v avgustu letos 10,9% in se je glede na enak mesec lani povečala za 0,3 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v avgustu 2013 v EU28 26,6 milijona brezposelnih oseb, od teh 19,2 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v avgustu 2013 najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili v Avstriji (4,9%) in v Nemčiji (5,2%), najvišjo pa v Španiji (26,2%) in v Grčiji, za katero junijski podatek znaša 27,9%.

CENE IN PLAČE

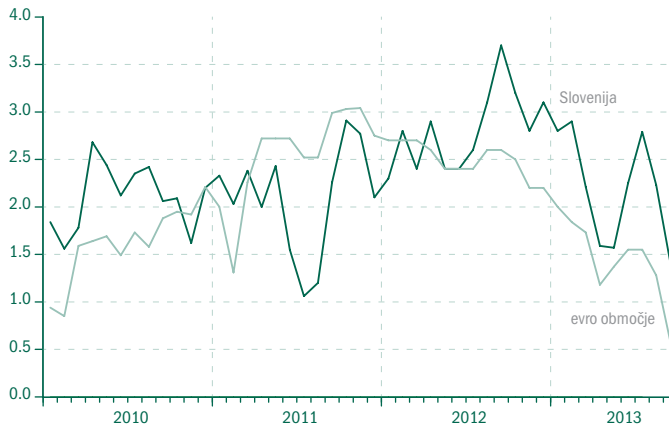
7. Cenovni zastoj se širi

Cene so se septembra povečale za 0.3%. Bolj dolgoročna rast se je ponovno opazno znižala, saj so bile cene septembra le še za 1.4% višje kot pred letom dni.

Rast cen se je med skupinami proizvodov zelo razlikovala. Že dinamika cen blaga je bila povsem nasprotna od dinamike cen storitev. Prve so se septembra opazno povečale, medtem ko so se storitve še za nekoliko več zmanjšale. Pri tem pa so glavnino septembrskih cenovnih sprememb diktirale sezonske spremembe cen v dveh skupinah proizvodov, v skupini obleke in obutve ter v skupini rekreacije in kulture. V prvi so se cene močno povečale, v drugi pa so cene opazno padle. Levji delež k rasti cen blaga je prispevalo predvsem sezonsko povečanje cen (za 13.8%) novih-jesenskih kolekcij v skupini obleke in obutve. Samo povečanje cen v

tež skupini je skupni indeks življenjskih stroškov dvignilo za 0.9 odstotne točke. Po drugi strani pa je glavni padca cen storitev prinesel konec turistične sezone, ki ga kaže močno znižanje cen počitnic v paketu (za 14.8%). Samo zaradi znižanja teh cen se je skupni indeks življenjskih stroškov zmanjšal za 0.6 odstotne točke.

Inflacija v Sloveniji in evro območju
(harmonizirana)

Vir: Eurostat

Rast cen, ki je primerljiva med državami evro območja, kaže harmoniziran indeks rasti cen. Ta se je septembra povečal za 0.4%, bolj dolgoročno (medletno) pa se je indeks opazno znižal (kar za 0.7 odstotne točke letne rasti), na 1.5%, za toliko je namreč harmoniziran indeks septembra letos presegal vrednost v lanskem septembru. Tekoča rast cen je bila v Sloveniji septembra enaka kot v evro območju, medtem ko je bila bolj dolgoročna (medletna rast) še nekoliko višja, saj je v evro območju harmoniziran indeks v letu porasel za 1.1% (v Sloveniji pa za 1.5%).

Medtem ko so se življenjski stroški septembra še povečali, pa so se proizvajalčeve cene industrijskih izdelkov zmanjšale (za 9.1%). Padle so tudi bolj dolgoročno, saj so bile za 0.4% nižje kot pred letom dni. Cene industrijskih proizvajalcev se zmanjšujejo ali, v najboljšem primeru, stagnirajo na vseh trgih, izvoznih (v in izven evrskega območja) in domačih, tako kratkoročno kot dolgoročno. Le med skupinami proizvodov po namenu uporabe so razlike malo večje, cene industrijskih proizvajalcev proizvodov za široko porabo (še zlasti netrajnih proizvodov) pa so edine, ki se bolj dolgoročno še ne zmanjšujejo.

Tudi cenovna pričakovanja ne kažejo opaznih sprememb v dinamiki cen v bližnji bodočnosti. Pričakovane cene v predelovalni dejavnosti so septembra stagnirale malenkost

pod dolgoročnim povprečjem in malo zaostajale za pričakovanimi cenami v evro območju. Podobno je tudi s pričakovanimi cenami blaga na drobno. Cenovna pričakovanja v trgovini namreč še naprej stagnirajo malo nad dolgoletnim povprečjem. Tudi pričakovane cene storitev se praktično ne spreminjajo, čeprav je višina pričakovanj daleč pod dolgoročnim povprečjem. Veliko skrčenje domačega povpraševanja očitno še naprej zadržuje pričakovane cene storitvenih sektorjev globoko pod dolgoročnim povprečjem. Delež anketiranih, ki pričakujejo zmanjšanje cen storitev, presega delež tistih, ki pričakujejo povečanje, za 12% vseh anketiranih.

Cene surovin še naprej drsijo navzdol. Tako so v zadnjem mesecu (do sredine oktobra) v evrih padle za 1.2%, medtem ko so se v letu dni zmanjšale že za 16.3%. V zadnjem mesecu najhitreje padajo cene nafte in zlata (ene in druge so se znižale v mesecu dni za več kot 4% v evrih). Po drugi strani so v tem obdobju porasle samo cene kovin (v evrih za 1.5%). V letu dni so se zmanjšale cene vseh surovin razen cen nafte - te so v letu dni porasle v evrih za 6.8%; negotovost v Iranu namreč še naprej močno zavira opaznejše padanje cen nafte. Bolj dolgoročno najhitreje med surovinami padajo cene zlata, saj so bile pred letom dni v evrih skoraj za tretjino višje kot sedaj.

23

8. Plače ponovno navzdol

Avgusta so povprečne plače padle za 0.2%. Tudi bolj dolgoročno so se povprečne plače zmanjšale, saj so bile za 0.4% nižje kot v lanskem avgustu.

Kratkoročno so se povprečne plače zmanjšale v večini dejavnosti gospodarstva, nekaj več (za preko 1.5%) so se povečale le v oskrbi z vodo in ravnanju z odpadki, gostinstvu ter strokovnih in znanstvenih dejavnostih. Večja kratkoročna povečanja povprečnih plač so praviloma sezonske ali slučajne narave; tako je bilo tudi avgusta letos, saj po opazno nadpovprečni dolgoročni rasti izstopajo praviloma isti sektorji, še naprej predvsem sektor oskrbe z električno energijo, plinom in paro (kjer so povprečne plače dolgoročno avgusta porasle za 3.1%), manjšo (vendar nadpovprečno) bolj dolgoročno dinamiko povprečnih plač imata še predelovalna dejavnost in oskrba z vodo in ravnanje z odpadki (z medletno rastjo 2% oziroma 1.7%).

Dejavnosti javnega sektorja so še naprej na začetku po rasti povprečnih plač. Avgusta so opazno porasle le povprečne plače v zdravstvu in socialnem varstvu (za 0.8%), medtem ko so v medletnih primerjavi povprečne plače letos še naprej opazno pod ravnilo v istem mesecu lanskega leta; v ožji državi so za 0.8%, v zdravstvu za 1.8% in v šolstvu za 2.2% nižje.

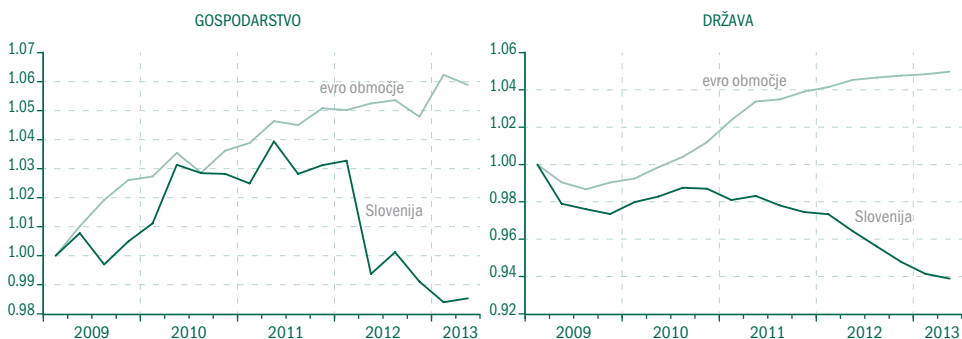
Na celotne izdatke za zaposlene vplivajo enotni stroški dela in število zaposlenih. Ker se je zaposlenost v gospodarstvu po začetku krize opazno zmanjšala, v državi pa je počasi

naraščala, je primerjava relativnega (glede na evro območje) kriznega »bremena«, ki so ga nosili zaposleni v gospodarstvu v primerjavi z zaposlenimi v negospodarstvu narejena na celotnih prejemkih zaposlenih.

Slika kaže, da so celotni prejemki zaposlenih gospodarstva praktično stagnirali do drugega četrtrletja 2011, potem pa so začeli počasi nominalno padati. Ker so ustrezni prejemki v evro območju naraščali, se je razlika med evro območjem in Slovenijo sistematično povečevala. Do konca prvega polletja 2013 so se tako celotni prejemki zaposlenih v gospodarstvu Slovenije zmanjšali glede na začetek krize (2009/I) za okoli 11% bolj kot v evro območju.

24

Celotni prejemki zaposlenih

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Prejemki zaposlenih gospodarstva in širše države; desezonirane vrednosti; normirano na začetek krize (2009/I=1)

V javnem sektorju so se celotni prejemki zaposlenih do sredine 2010 povečevali praktično enako hitro kot v evro območju, čeprav so enotni stroški dela po začetnem skoku, ki je bil posledica plačnega zakona sprejetega že v 2008, v sredini 2009 začeli hitro zaostajati za enotnimi stroški dela v evro območju. Razlika v relativni rasti enotnih stroškov dela in celotnih prejemkov zaposlenih je posledica opaznega naraščanja zaposlenosti po začetku krize v javnem sektorju v Sloveniji glede na evro območje. Šele drastičen padec enotnih stroškov dela v državi, ki ga je sprožil ZUJF, je povzročil opazno zaostajanje celotnih prejemkov zaposlenih države v Sloveniji za prejemki zaposlenih države v evro območju. Do drugega četrtrletja letos so tako celotni prejemki zaposlenih države v Sloveniji zaostali za ravni ob začetku krize za okoli 7.5% bolj kot v evro območju. Relativno »breme« (glede na evro območje), ki so ga nosili zaposleni države po začetku krize, je torej bilo do drugega letošnjega četrtrletja za približno 3.5 odstotne točke celotnih prejemkov manjše od bremena, ki so ga nosili zaposleni v gospodarstvu. Za toliko se torej morajo še zmanjšati celotni prejemki zaposlenih v javnofinančnem sektorju, da bi bilo »breme« krize enakomerno porazdeljeno med zaposlene gospodarstva in negospodarstva.

FINANČNA GIBANJA

9. Navkljub nihajem počasno izboljševanje davčnega donosa

Javnofinančni prihodki so septembra porasli za 2%. Porasli so tudi bolj dolgoročno (medletno so se celotni prihodki javnega sektorja povečali za okoli 9.5%); tudi v celotnem tretjem četrtletju so bili javnofinančni prihodki (sicer malo) višji kot lani. Ker je v lanskem septembru prišlo do premika timinga vplačil pri domačih davkih na blago in storitve na oktober, je osnova primerjave precej znižana. V kolikor se javnofinančni prihodki v lanskem septembru popravijo za verjeten prenos timinga vplačil, so javnofinančni prihodki v letošnjem septembru dolgoročno (medletno) verjetno stagnirali.

25

Neposredni davki in ostali prihodki so se septembra povečali za 0.5%, bolj dolgoročno (medletno) pa za 2.5%. Nekaj bolj so se septembra povečali prihodi od dohodnine ter taks in prihodkov upravnih organov (skupno povečanje teh davčnih oblik je doseglo okoli 11 milijonov). Nobena davčna oblika se ni opazneje zmanjšala. V primerjavi z lanskim septembrom so se povečale vse davčne oblike razen dohodnine in prispevkov za pokojninsko zavarovanje. Še posebno močno so porasli prispevki za zdravstveno zavarovanje in razne, agregatno sicer manjše, dajatve državi (takse, pristojbine).

Domači davki na blago in storitve so se septembra precej povečali (za 4.3%). Medtem ko so avgusta dolgoročno še stagnirali, so bili septembra domači davki na blago in storitve že opazno nad ustrezno ravni v lanskem septembru. Domače davke na blago in storitve sta pognali navzgor predvsem dve davčni obliki, trošarine in davek na dodano vrednost od uvoza; v septembru sta obe skupno porasli za 17 milijonov. Kot rečeno so v medletni primerjavi domači davki na blago in storitve poskočili zelo močno tudi zaradi premika timinga vplačil v lanskem septembru (ko se je del davka na dodano vrednost »prenesel« v oktober). Če se ustrezno popravi (poveča) davčni donos davka na dodano vrednost v lanskem septembru, potem so bili domači davki na blago in storitve v letošnjem septembru višji za 15.4%. Levji delež povečanja so prispevale trošarine, ki so bile letos septembra za preko 50 milijonov višje kot lani v istem mesecu. Davek na dodano vrednost je tudi prispeval k medletnemu povečanju domačih davkov na blago in storitve, vendar precej manj od trošarin (po korekciji za premik timinga vplačil v lanskem mesecu) - okoli 16 milijonov.

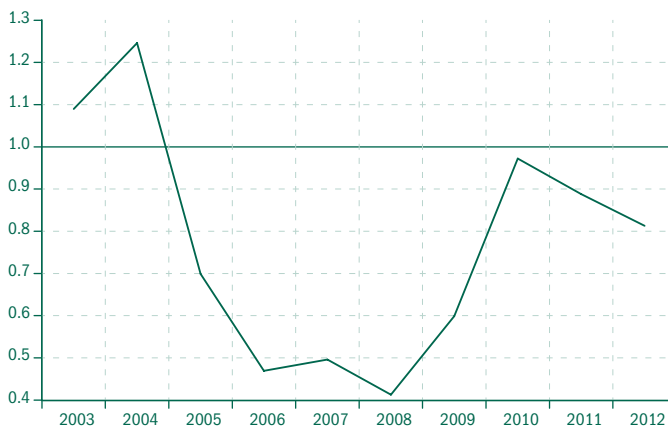
Davčni donos se ne povečuje samo z večanjem davčnih stopenj ter širjenjem in rastjo davčne osnove, temveč tudi z zmanjševanjem davčnega izogibanja. Zato najnovejše medijsko učinkovite poteze DURS-a povečujejo upanje v bolj normalno aktivnosti države tudi na tem segmentu.

Po vstopu v EU je bilo pričakovati, da se bo, zaradi večje učinkovitosti kapitalskega trga, že v načelu davčno izogibanje povečalo in da bi se zato moral že od vstopa močno povečati

tudi davčni nadzor¹. Nadzorna aktivnost DURS-a pa se je, ravno obratno, v času »prijazne davčne uprave« (2005-2008) drastično zmanjšala, močno je upadlo tudi število zahtevne preglede ključnih inšpekcijskih kadrov. Zato se je nadzorni učinek DURS-a v tem obdobju zmanjšal na eno tretjino učinka pred vstopom v EU (za skoraj 0.8% BDP). Prav zaradi tega je bilo v GG povečanje davčnega nadzora že leta 2009 predlagano kot eden od možnih načinov nevtraliziranja kriznega poslabšanja javnofinančnega stanja². Kot kaže slika, se je po 2009 učinkovitost nadzora davčne uprave sicer opazno povečala, vendar še vedno precej zaostaja za dosežki izpred 2005 (okoli 0.4%BDP)!

26

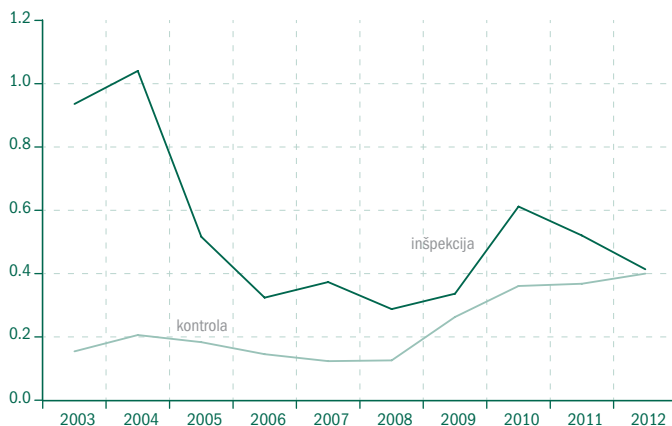
Celotni učinki davčnega nadzora

Vir: DURS, Letna poročila; lastni izračuni
Opomba: Skupni učinki kontrole in inšpekcij; odstotki BDP

1 Glej, Bole, 2005, »Kratkoročna fiskalna tveganja in poteze ekonomske politike«, Bančni vestnik, 54, 20-27.
2 Glej Bole, 2009, »Kje dopolniti ekonomsko politiko za težje čase?«, GG, februar 2009.

Učinki davčnih kontrol in inšpekcij

Vir: DURS, Letna poročila; lastni izračuni

Opomba: Kontrola obsega dodatno ugotovljeni davek zaradi nepravilnosti in samoprijav; inšpekcija obsega dodatno ugotovljene neposredne obveznosti i in samoprijave

27

Eden od razlogov za manjši davčni izplen DURS-ovega nadzora je zagotovo velik primanjkljaj ključnih kadrov za zahtevne preglede davčnih zavezancev (inšpektorjev), ki je začel nastajati v času »prijazne davčne uprave« (2005-2008). Število inšpektorjev se je namreč od 2004 do 2009, namesto da bi se povečalo, zmanjšalo z 449 na 392. Do dodatnega zmanjšanja števila inšpektorjev je prišlo, čeprav je Sloveniji imela že pred vstopom v EU komaj zadostno (daleč podpovprečno) število inšpektorjev glede na stare članice EU.³ Zato tudi ne čudi struktura počasnega ponovnega izboljševanja učinkov davčnega nadzora v obdobju po 2009. Izboljšanje učinkov davčnega nadzora je namreč posledica predvsem večjih učinkov kontrole, medtem ko se učinki (precej bolj zahtevnih) inšpekcijskih pregledov le zelo počasi povečujejo, izplen inšpekcijskih pregledov je še vedno 0.6% BDP nižji kot pred vstopom v EU (pred obdobjem »prijazne davčne uprave«).

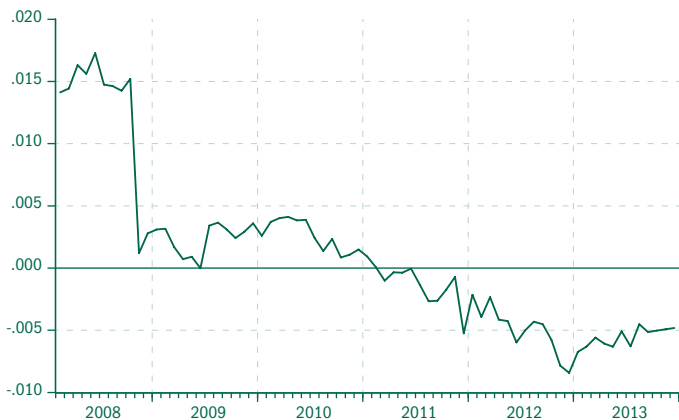
10. Padanje kreditov je začelo pojemati?

Kreditni so avgusta ostali praktično nespremenjeni, medletno pa so se zmanjšali za 7.3%. Vse več znakov kaže, da so se stopnje padanja kreditov začele zmanjševati. Slika sezonskih stopenj rasti skupnih kreditov kaže, da se je umirjanje padanja začelo po tretjem četrtletju lani. Tekoča stopnja sezonskih kreditov je tako bila decembra lani še višja od 0.8%

³ Zaradi premajhnega števila inšpektorjev je bila že takrat obremenjenost inšpektorjev v Sloveniji bistveno večja; v EU je, na primer, inšpektor v povprečju pregledal 20 zavezancev letno, v Sloveniji pa 35 zavezancev letno; glej Bole, 2001, »Možne težave pri administriranju DDV po vstopu v EU«.

na mesec, medtem ko je bila avgusta letos le še 0.45%. Tudi bolj dolgoročno medletno zmanjševanja skupnih kreditov se po februarju letos ne povečuje več.

Mesečna dinamika skupnih kreditov podjetjem in prebivalstvu

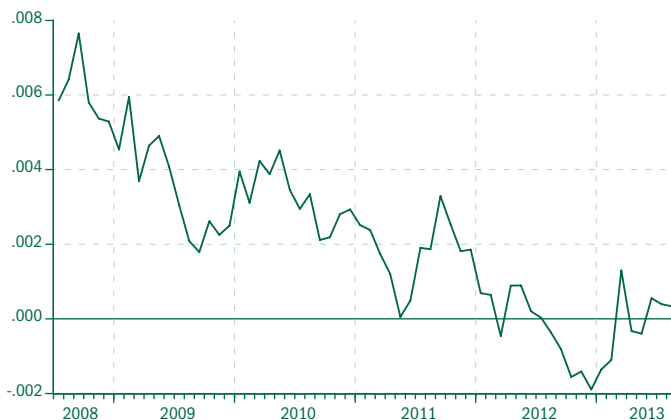

Vir: BS; lastni izračuni

Opomba: Mesečne stopnje rasti; desezonirano

V četrtem četrtletju lani je prišlo do zaustavljanja poslabševanja tekoče dinamike tako pri kreditih podjetjem kot pri kreditih prebivalstvu. Obrat pri podjetjih je bil izrazitejši, saj so se tekoče stopnje padanja začele zmanjševati pri prebivalstvu so se samo zaustavile; tekoče stopnje desezoniranih kreditov podjetjem so dosegle dno novembra lani, ko so bile 1% mesečno, avgusta letos pa se je padanje zmanjšalo na 0.7% mesečno. Kakšen bo učinek ad hoc likvidacije dveh bank na ponovno pospešitev krčenja kreditov, bodo pokazali podatki v naslednjih mesecih, posledice najnovejših (retroaktivnih) zakonskih sprememb statusa hibridnih instrumentov kapitala pa podatki naslednjih nekaj let.

Tekoča rast skupnih depozitov

Vir: BS; lastni izračuni

Opomba: Mesečne stopnje rasti; polletne drseče sredine; desezonirano

Skupni depoziti so se avgusta zmanjšali za 0.3%, medletno pa za 0.6%. Čeprav so se depoziti avgusta bolj zmanjšali kot v predhodnih mesecih, je tudi pri tekoči rasti depozitov vse več znakov, da je tudi pri njih v tretjem četrtletju lani prišlo do obrata in so se stopnje padanja začele zmanjševati. Zaradi velikega slučajnega nihanja so spremembe v tekočih stopnjah rasti depozitov vidne šele v drsečih sredinah. Polletne drseče sredine so, na primer, pozitivne že od letošnjega februarja dalje.

Grosistične obrestne mere na so še vedno na tleh (3 mesečni euribor vztraja na okoli 0.2%). Detajlistične pa se počasi zmanjšujejo. Posojilne obrestne mere so se avgusta zmanjšale za 0.1 točke, tako pri podjetjih kot pri gospodinjstvih. Izjema so bili le stanovanjski krediti, kjer so obrestne mere stagnirale. Padle so tudi depozitne obrestne mere, nekaj več (za 0.2 točke) obrestne mere dolgoročnih vezanih vlog.

11. Tudi avgusta visok plačilnobilančni presežek

Če ekstrapoliramo 1.6 milijarde € velik osemmesečni presežek tekoče bilance na celotno leto, gre za znesek, ki pomeni okrog 7% letnega slovenskega BDP. Neto zunanji dolg je sredi leta nehal padati.

Plačilna bilanca Slovenije (milijoni €)

	januar-avgust		avgust	
	2012	2013	2012	2013
I. Tekoči račun	477	1.596,20	60,8	145,1
1. Blago	-218,6	541,6	-72,5	9,3
2. Storitve	1.197,00	1.420,30	188,7	191,3
Transport	429,9	429,6	51,3	53,0
Potovanja	922,0	926,5	169,5	174,6
3. Dohodki	-454,2	-215,7	-31,6	-32,6
Delo	222,6	297,1	32,6	37,2
Capital	-676,8	-522,9	-64,2	-69,8
4. Tekoči transferi	-47,2	-150,0	-23,8	-22,9
državni sector	58,5	20,6	-6,1	2,8
II. Kapitalski in finančni račun	-480,3	-2.377,10	-243	-331,7
A. Kapitalski račun	-13,3	-53,9	-9,8	-12,2
B. Finančni račun	-467	-2.323,10	-233,2	-319,4
1. Neposredne naložbe	303,0	-641,5	-28,4	3,1
domače v tujini	223,8	-48,2	42,6	-1,1
tuje v Sloveniji	79,2	-593,4	-71,1	4,2
2. Naložbe v vrednostne papirje	-1.595,20	1.930,90	-152,1	-113,9
domače v tujini	236,3	138,8	-47,4	-102,7
tuje v Sloveniji	-1.831,50	1.792,10	-104,7	-11,2
3. Finančni derivativi	-55,6	-343,9	-3,3	-55,5
4. Ostale naložbe	892,1	-3.237,30	-46,1	-156,1
5. Mednarodne denarne rezerve	-11,3	-31,4	-3,1	2,9
III. Neto napake in izpustitve	3,3	780,8	182,2	186,5

Vir: BS

V avgustu je znašal presežek v tekoči plačilni bilanci 145 milijonov € (avgusta 2012 je znašal 60.8 milijonov €), kar je posledica 9.3 milijonov € presežka v blagovni menjavi (uvoz f.o.b.), 191.3 milijonov € presežka v storitveni menjavi (od tega 174 milijonov € neto priliva od turizma), 32.6 milijonov € primanjkljaja v bilanci faktorskih storitev in 22.9 milijonov € primanjkljaja neto transferov.

V osmih mesecih skupaj znaša pozitivni saldo tekoče plačilne bilance 1596.2 milijonov € (v enakem razdobju lani je bil 477 milijonov €) kot seštevek 541.6 milijonov € presežka v blagovni menjavi, kar 1420 milijonov € presežka v storitveni menjavi (od tega neto priliv od turizma 927 milijonov €), 215 milijonov € primanjkljaja v bilanci faktorskih storitev (plus 300 milijonov € pri delu minus 515 pri kapitalu) ter za 150 milijonov odлива iz tekočih transferov.

Na kapitalskem in finančnem računu je v osmih mesecih saldo negativen -2377.1 milijonov € (v enakem razdobju lani je znašal -480 milijonov €), pri čemer igrajo pomembno vlogo še nepojasnjene neto napake in izpustitve ki so narasle kar na 780.8 milijonov € (dobra 2% BDP). Pri tem je negativna vrednost na kapitalskem računu 53.9 milijonov €, povečanje terjatev oziroma zmanjšanje obveznosti na finančnem računu pa 2323.1 milijonov €. Tuje investicije v Sloveniji imajo negativni saldo 641.5 milijonov €, naložbe v vrednostne papirje pa pozitivni 1930.9 milijonov €. Pri finančnih derivativih je saldo negativen -343.9 milijonov €, pri neto ostalih naložbah pa prav tako negativen -3237.3 milijonov €. Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so se v osmih mesecih letos zmanjšale za 31.4 milijone €.

31

Bilten Banke Slovenije 9/2013 kaže, da se je bruto zunanji dolg v juliju letos povečal za 61 milijonov €, neto dolg pa povečal za 178 milijonov € na 13102 milijonov €. Kljub rasti ostaja še vedno manjši kot je znašal konec 2012, ko je bil 14317 milijonov €. Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so v avgustu porasle za 5.7 milijonov € na 729.3 milijone €, pri čemer je za 107.8 milijonov € zlata, 220.4 milijonov € imetij SDR, 144.3 milijonov € rezervne pozicije pri MDS in 256.7 milijonov € klasičnih deviznih rezerv.